

NIUWE CIJFERS AANBEVOLEN RASSEN VAN GROENBEMESTERS

Er worden zeven nieuwe rassen bladrammenas opgenomen in de Aanbevelende Rassenlijst, er worden geen nieuwe rassen gele mosterd opgenomen en er worden twee nieuwe rassen Japanse haver opgenomen in de Aanbevelende Rassenlijst. Alle cijfers en de rubricering van de aanbevolen rassen zijn geactualiseerd. Dit meldt de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR), waarin BO Akkerbouw, Plantum en LTO-Nederland samenwerken.

De nieuwe rassen bladrammenas, waarvan de eigenschappen worden vermeld in de tabellen 1 t/m 4 zijn als volgt:

Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 1) en resistentie tegen M. Chitwoodi

Almeria	kweker:	ILVO – Plant, Melle (B)
	vertegenwoordiger:	Vandinter Semo B.V., Scheemda

Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 2) en resistentie tegen M. Chitwoodi

Adventure	kweker:	Lammers Seed Options B.V., Asten
	vertegenwoordiger:	Limagrain Nederland B.V., Rilland

Vilada	kweker:	Vandinter Semo B.V., Scheemda
	vertegenwoordiger:	Vandinter Semo B.V., Scheemda

Carrera	kweker:	Vandinter Semo B.V., Scheemda
	vertegenwoordiger:	Vandinter Semo B.V., Scheemda

Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 1)

Marcus	kweker:	ILVO – Plant, Melle (B)
	vertegenwoordiger:	Limagrain Nederland B.V., Rilland

Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 2)

Temuco	kweker:	Vandinter Semo B.V., Scheemda
	vertegenwoordiger:	Vandinter Semo B.V., Scheemda

Tobarra	kweker:	Vandinter Semo B.V., Scheemda
	vertegenwoordiger:	Vandinter Semo B.V., Scheemda

De twee nieuwe rassen Japanse haver, waarvan de eigenschappen worden vermeld in tabel 6 zijn als volgt:

Japanse haver

Rhino	kweker: vertegenwoordiger:	Lammers Seed Options B.V., Asten Feldsaaten Freudenberger GmbH & Co. KG, Krefeld
Hippo	kweker: vertegenwoordiger:	Lammers Seed Options B.V., Asten Lammers Seed Options B.V., Asten

CSAR beslist over de samenstelling van de Aanbevelende Rassenlijst. De beslissingen worden inhoudelijk voorbereid door deskundigen uit het bedrijfsleven.

Meer informatie

Secretariaat CSAR: Frans Verwer, telefoon 06 - 81335633.

Publicatie van de tabellen is toegestaan, mits de gegevens integraal worden opgenomen en met bronvermelding "CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2025".

Tabel 1. Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 1) en Meloidogyne chitwoodi geschikt voor uitzaai in het najaar (stoppelgewas)

Overzicht van de eigenschappen bij bladrammenasrassen

(gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost-Nederland en Oostelijk Flevoland).

Een hoog waarderingcijfer staat voor: vlotte grondbedekking, late bloei, weinig knolvorming, goede resistentie tegen Alternaria, en goede hergroei na laat maaien.

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Resistentie tegen het witte bietencystenaaltje ²⁾ (Pf/Pi-waarde)	Resistentie tegen <i>M. chitwoodi</i> ³⁾	Snelheid grondbedekking	Laatheid bloei	Mate van knolontwikkeling	Lengte (rel. 100 = 97 cm)	Resistentie tegen Alternaria ⁵⁾	Hergroei na laat maaien
A	Angus	< 0,1	R ⁴	8	8,5	8,5	106	7,5	7
A	Doublet	< 0,1 ⁶⁾	R ⁴	7,5	8,5	8	97	7	7
A	Cordoba	<0,1	R ³	7,5	8	8	135	7,5	6
N	Almeria	< 0,1	R ⁴	8,5	8,5	8,5	119	8	7

¹⁾ Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras

²⁾ Een lage Pf/Pi-waarde betekent een hoge mate van resistentie.

³⁾ R = resistent tegen maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*), relatieve vatbaarheid t.o.v. het gemiddelde van de niet-resistente rassen Radical en Siletina is kleiner dan 6%. Onderzoek op basis van tellingen van eiproppen.

⁴⁾ R = resistent tegen maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*), Onderzoek op basis van tellingen van aanwezige aaltjes

⁵⁾ Het betreft Alternaria-soorten die alleen op kruisbloemigen voorkomen. Kans op overdracht van groenbemester op cultuurgewas is alleen aanwezig bij koolgewassen of koolzaad. O.a. bieten, aardappelen, uien en peen lopen geen gevaar, omdat het andere Alternaria-soorten betreft.

⁶⁾ Cijfer berust op oud onderzoek

Tabel 2. Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 2) en *Meloidogyne chitwoodi* geschikt voor uitzaai in het najaar (stoppelgewas)

Overzicht van de eigenschappen bij bladrammenasrassen

(gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost-Nederland en Oostelijk Flevoland)

Een hoog waarderingcijfer staat voor: vlotte grondbedekking, late bloei, weinig knolvorming, goede resistentie tegen *Alternaria*, en goede hergroei na laat maaien.

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Resistentie tegen het witte bietencystenaaltje ²⁾ (Pf/Pi-waarde)	Resistentie tegen <i>M. chitwoodi</i> ³⁾	Snelheid grondbedekking	Laatheid bloei	Mate van knolontwikkeling	Lengte (rel. 100 = 97 cm)	Resistentie tegen <i>Alternaria</i> ⁵⁾	Hergroei na laat maaien
A	Cobra	0,1 - 0,3	R ³	8	8,5	7,5	94	7,5	7
A	Control	0,1 - 0,3	R ³	8	8,5	8,5	104	7,5	7
A	Triangel	0,1 - 0,3	R ³	8	8,5	7,5	81	6,5	7
A	Valencia	0,1 - 0,3	R ³	8	8,5	8,5	119	7,5	6
A	Jorba	0,1 - 0,3	R ³	7,5	8,5	8	113	7,5	5,5
A	Radetzky	0,1 - 0,3	R ³	7,5	8,5	8,5	64	7	7,5
A	Terranova	0,1 - 0,3	R ³	7,5	8,5	7,5	78	6,5	7
A	Dracula	0,1 - 0,3 ⁶⁾	R ³	7	9	9	53	5	7,5
A	Anaconda	0,1 - 0,3 ⁶⁾	R ³	7,5	8	6,5	117	7	7
A	Tajuna	0,1 - 0,3	R ³	7,5	8	8	121	7	6,5
B	Geron	0,1 - 0,3	R ³	8	7	8,5	132	7,5	6
B	Toledo	0,1 - 0,3	R ³	8	6,5	9	133	7,5	5,5
N	Adventure	0,1 - 0,3	R ⁴	7	8,5	8,5	100	7	6,5
N	Vilada	0,1 - 0,3	R ⁴	8	8,5	7,5	104	6,5	7
N	Carrera	0,1 - 0,3	R ⁴	7	8,5	8,5	98	7	6

1) Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras

2) Een lage Pf/Pi-waarde betekent een hoge mate van resistentie.

3) R = resistent tegen maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*), relatieve vatbaarheid t.o.v. het gemiddelde van de niet-resistente rassen Radical en Siletina is kleiner dan 6%. Onderzoek op basis van tellingen van eiproppen.

4) R= resistent tegen maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*), Onderzoek op basis van tellingen van aanwezige aaltjes

5) Het betreft *Alternaria*-soorten die alleen op kruisbloemigen voorkomen. Kans op overdracht van groenbemester op cultuurgewas is alleen aanwezig bij koolgewassen of koolzaad. O.a. bieten, aardappelen, uien en peen lopen geen gevaar, omdat het andere *Alternaria*-soorten betreft.

6) Cijfer berust op oud onderzoek

Tabel 3. Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 1)
geschikt voor uitzaai in het najaar (stoppelgewas)

Overzicht van de eigenschappen bij bladrammenassen

(gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost-Nederland en Oostelijk Flevoland).

Een hoog waarderingcijfer staat voor: vlotte grondbedekking, late bloei, weinig knolvorming, goede resistentie tegen *Alternaria*, en goede hergroei na laat maaien.

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Resistentie tegen het witte bietencystenaaltje ²⁾ (Pf/Pi-waarde)	Snelheid grondbedekking	Laatheid bloei	Mate van knol-ontwikkeling	Lengte (rel. 100 = 97 cm)	Resistentie tegen <i>Alternaria</i> ³⁾	Hergroei na laat maaien
A	Doublemax ⁴⁾	< 0,1	8	8,5	8,5	120	7,5	6
A	Adios	< 0,1 ⁵⁾	7,5	9	8,5	58	6	7,5
A	Final	< 0,1 ⁵⁾	7,5	9	8,5	61	6,5	7,5
A	Baracuda	< 0,1	7,5	8,5	7	81	7,5	7
A	Comet	< 0,1	7,5	8,5	8,5	118	8	6
A	Reset	< 0,1	7,5	8,5	7,5	76	7	7
A	Edwin	< 0,1	7	8,5	7	92	7	7
A	Amigo	< 0,1	8	7	8,5	139	8	6
A	Colonel	< 0,1 ⁵⁾	8	7	9	138	7,5	6
N	Tiberius ⁴⁾	< 0,1	8	8,5	8	93	8	7
N	Marcus ⁴⁾	< 0,1	8	9	7,5	79	8	7

1) Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras

2) Een lage Pf/Pi-waarde betekent een hoge mate van resistentie.

3) Het betreft *Alternaria*-soorten die alleen op kruisbloemigen voorkomen. Kans op overdracht van groenbemester op cultuurgewas is alleen aanwezig bij koolgewassen of koolzaad. O.a. bieten, aardappelen, uien en peen lopen geen gevaar, omdat het andere *Alternaria*-soorten betreft.

4) Ras is nog in onderzoek voor resistentie tegen maiswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*)

5) Cijfer berust op oud onderzoek

Tabel 4. Bladrammenas - met resistentie tegen bietencystenaaltje (BCA 2)
geschikt voor uitzaai in het najaar (stoppelgewas)

Overzicht van de eigenschappen bij bladrammenasrassen

(gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost-Nederland en Oostelijk Flevoland).

Een hoog waarderingscijfer staat voor: vlotte grondbedekking, late bloei, weinig knolvorming, goede resistentie tegen Alternaria, en goede hergroei na laat maaien.

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Resistentie tegen het witte bietencystenaaltje ²⁾ (Pf/Pi-waarde)	Snelheid grondbedekking	Laatheid bloei	Mate van knol-ontwikkeling	Lengte (relatief, 100 = 97 cm)	Resis-tentie tegen Alternaria ³⁾	Hergroei na laat maaien
N	Temuco	0,1 - 0,3	7,5	8,5	8,5	112	7	6
N	Tobarra	0,1 - 0,3	7,5	8	8,5	126	7,5	6,5

¹⁾ Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras

²⁾ Een lage Pf/Pi-waarde betekent een hoge mate van resistentie.

³⁾ Het betreft Alternaria-soorten die alleen op kruisbloemigen voorkomen. Kans op overdracht van groenbemester op cultuurgewas is alleen aanwezig bij koolgewassen of koolzaad. O.a. bieten, aardappelen, uien en peen lopen geen gevaar, omdat het andere Alternaria-soorten betreft.

Tabel 5. Gele mosterd

Overzicht van de raseigenschappen (gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost- Nederland en Oostelijk Flevoland).
Een hoog waarderingcijfer staat voor: vlotte grondbedekking, late bloei, een stevig gewas en goede resistentie tegen Alternaria.

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Resistentie tegen het witte bietencystenaaltje ²⁾ (Pf/Pi-waarde)	Snelheid grondbedekking	Laatheid bloei	Lengte (relatief, 100 = 111 cm)	Stevigheid	Resistentie tegen Alternaria ³⁾
A	Ultimo	0,1 - 0,3	8,5	8,5	98	7,5	7
A	Venice	0,1 - 0,3	8	9,0	91	8,5	7
A	Accent	0,1 - 0,3	8,5	8,0	110	7,5	7
A	Concepton	<0,1	8	8,5	102	6	7
A	Victoria	<0,1	8	8,5	112	6,5	6,5
A	Carline	0,1 - 0,3	8	8,5	99	8,5	6,5
A	Cezanne	0,1 - 0,3	8	8,5	95	8	7
A	Emilia	0,1 - 0,3	8	8,5	93	7,5	7
A	Floraine	0,1 - 0,3	8	8,5	93	8	7
A	Forenza	0,1 - 0,3	8	8,5	97	8,5	6,5
A	Iris	0,1 - 0,3	8	8,5	101	8	7
A	Lucida	0,1 - 0,3	8	8,5	94	8,5	6,5
A	Odette	0,1 - 0,3	8	8,5	100	8,5	7
A	Passion	0,1 - 0,3	8	8,5	101	8	7
A	Saloon	0,1 - 0,3	8	8,5	110	7,5	7
A	Topas	0,1 - 0,3	8	8,5	102	7,5	7
A	Turbo	0,1 - 0,3	8	8,5	97	7,5	7
A	Vitaro	0,1 - 0,3	8	8,5	101	8	7,5
A	Fox	<0,1	8	8,0	97	8,5	7
A	Architect	0,1 - 0,3	8	8,0	98	8,5	6,5
A	Panther	0,1 - 0,3	8	8,0	98	6,5	7
B	Master	0,1 - 0,3	8,5	7,5	107	6,5	7

¹⁾ Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ Een lage Pf/Pi-waarde betekent een hoge mate van resistentie.

³⁾ Het betreft Alternaria-soorten die alleen op kruisbloemigen voorkomen. Kans op overdracht van groenbemester op cultuurgewas is alleen aanwezig bij koolgewassen of koolzaad. O.a. bieten, aardappelen, uien en peen lopen geen gevaar, omdat het andere Alternaria-soorten betreft.

Tabel 6. Japanse haver

Overzicht van de raseigenschappen (gemiddelde resultaten over de jaren 2018 t/m 2023, proeven uitgevoerd op zandgrond in Zuidoost- Nederland en Oostelijk Flevoland).

Rubricering ¹⁾	Rasnaam	Vroegheid grondbedekking ²⁾	Laathheid bloei ³⁾	Lengte (vegetatief) ⁴⁾ (relatief, 100 = 61 cm)	Lengte (generatief) ⁵⁾ (relatief, 100 = 128 cm)	Gerstevergelingsvirus ⁶⁾	Meeldauw ⁷⁾
A	Vitaltop	8	8,5	89	100	7,5	7,5
A	Pratex	7,5	6,5	118	106	8	7,5
A	Vitalli	7,5	8	89	100	7,5	7,0
A	Exito	7	8	103	100	8,5	7,5
A	Otex	7	7,5	106	98	8,5	7,5
A	Tradex	7	7	109	102	8,5	8,5
A	Giraffe	7	6	113	103	8,5	7,5
A	Vitamos	7	9	95	89	8	6,5
A	Bristol	7	8	92	99	8	8,0
A	Silke	7	7,5	103	100	8	8,0
A	Codex	7	7	95	102	7,5	7,5
B	Jumper	6,5	8,5	88	100	8	6,0
N	Rhino	7	9	91	94	7,5	8,0
N	Hippo	7	9	87	91	7,5	8,5

¹⁾ Rubricering: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ 9 = zeer snel; 1 = zeer traag.

³⁾ 5 = vroeg in bloei; 9 = laat in bloei.

⁴⁾ vegetatief

⁵⁾ generatief

⁶⁾ 9 = geen aantasting; 1 = zeer zwaar aangetast.

⁷⁾ 9 = geen aantasting; 1 = zeer zwaar aangetast. (cijfers gebaseerd tot 2022, in 2023 geen meeldauw aangetroffen)